

SLÄKTDATA

Medlemstidning för föreningen Släktdata

Nr 2- 2013

Foto: Björn Jönsson

- **Från utställningshallen i London**
Who Do You Think You Are Live sid 10
- **Hedersmedlemmar** sid 4
- **Att skiljas förr - en komplicerad historia** sid 7
- **Skriv för din släkt - tips för dig som vill skriva din släkthistoria** sid 13

Hej alla medlemmar

Trots uppmaningen i förra numret av tidningen Släktdata, att styrelsen vill ha fler medarbetare både till styrelse och till arbetsgrupper, var det ingen som kontaktade oss.

Under februari skickades ett personligt brev till medlemmar som bor i och runt Göteborg. Ett flertal tog kontakt med oss, men det var ingen som kunde tänka sig att hjälpa till.

Vi behöver hjälp om vi skall fortsätta att vara en fri och oberoende förening som direkt hjälper er alla att hitta era anor.

Tveka inte, mejla eller ring oss !

Årsmötet genomfördes i mars med ett tjugotal närvarande medlemmar. Den nya styrelsen består av följande personer:

Ordförande	Björn Jönsson
Kassör	Lennart Larsson
Ordinarie	Hans-Erik Englund
Ordinarie	Håkan Andersson
Ordinarie	Birgitta Krantz
Suppleant	Björn Berglund
Suppleant	Kenneth Svensson

Under mötet utdelades hedersmedaljer till Per Liljeström och Gösta Dryselius, som bevis för att de blivit hedersmedlemmar i föreningen.

Glädjande mottog Släktdata beskedet, att Finansdepartementet ändrat sitt ursprungliga förslag att slopa församlings- och sockenin-

delningen i nya folkbokföringen och enbart använda kommun som registreringsenhet. Nu lämnas besked att det blir en kompromiss, där begreppet 'distrikt' införs, vilket kommer att motsvara den församlingsindelning som gällde den 31 december 1999, vilket indirekt innebär att våra socknar på landsbygden kommer att leva kvar som registreringsenhet.

Tack alla medlemmar som skrivit på protestlistor och stött Släktdata i frågan att ha kvar sockenindelningen.

Tack !

Björn Jönsson
Ordförande

Nya medlemmar

Vi hälsar välkomna följande personer som nya medlemmar i Föreningen Släktdata:

Bergman	Matts Olof	Dalsjöfors
Gustafsson	Berit	Göteborg
Hegge	Niels	V. Frölunda
Lagerqvist	Gun	Fliseryd
Larsson	Ingrid	Högsäter
Lindholm	Christer	Kalmar
Lundgren	Annika	Mölnadal
Nilsson	Yngve	Alingsås
Persson	Lennart	Handen

Redaktion för TIDNINGEN SLÄKTDATA

Solveig Blomstrand

tidningsmakare(at)slaktdata.org
0523-41165

Artikelförslag sänds till:

Lennart Larsson

kassor(at)slaktdata.org
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Webbmaster

Mats-Olof Sander

webbmaster(at)slaktdata.org

**Ansvarig Släktdatas
register**

Mårten Sjöbris

register(at)slaktdata.org
Guldringen 42
426 52 Västra Frölunda
031-29 06 40

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som dator teknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda men också husförhör och domböcker.

Föreningen har medlemmar såväl i Sverige som övriga länder.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens plusgiro 410 40 40 – 3

Föreningens adress är:
Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
kassor(at)slaktdata.org

Föreningens webbplats:
<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in i mån av plats.

För innehållet i artiklarna står varje enskild författare och är inte alltid föreningens Släktdatas åsikter.

Tidningens adress:
tidningen(at)slaktdata.org

Tidningens webbplats:
<http://www.slaktdata.org/index.php/tidningen/>

Nästa manusstopp: 4 september
ISSN 1102-7894

Ansvarig utgivare:
Lennart Larsson

Tryckeri: Proline Offset Tryckeri AB
Göteborg, www.prolinetryckeri.se

Styrelse för SLÄKTDATA

Ordförande Björn Jönsson
ordf(at)slaktdata.org
Ulvedalsgatan 93
442 43 Kungälv
0303-642 52

Ledamot Birgitta Krantz
birgitta.krantz(at)slaktdata.org
Gitarrgatan 3, lgh 2105
421 41 V. Frölunda
031-91 20 27

Ledamot Hans-Erik Englund
hasse.englund(at)slaktdata.org
Svanbäcksg 39 B, III
414 71 Göteborg
031-14 73 20

Ledamot Håkan Andersson
hakana(at)slaktdata.org
Kvintettvägen 1
451 70 Uddevalla
0522-704 21

Kassör Lennart Larsson
* ansvarig för medlems-
registret
* tar emot adressändringar
för tidningen
kassor(at)slaktdata.org
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Suppleant Björn Bergdahl
rex(at)slaktdata.org
Hällesås byväg 30
427 51 Billdal
031-91 07 88

Suppleant Kenneth Svensson
kenneth@slaktdata.org
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

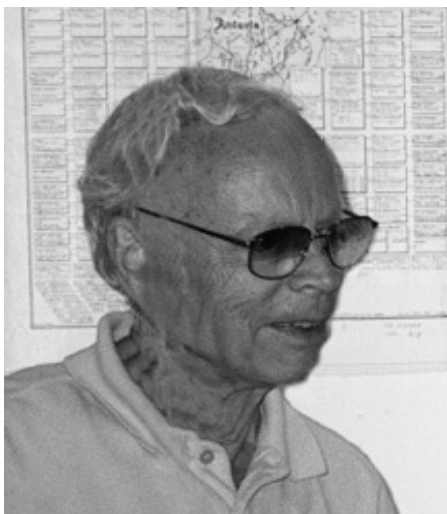
Innehåll:

Hej alla medlemmar	2
Nya medlemmar	2
Hedersmedlemmar	4
Håkans notiser	5
Varnade	5
Fotograf Emma Nilson	6
Att skiljas förr	7
Varför ArkivDigital?	9
Who Do You Think You Are Live - London februari 2013	10
Den olyckliga familjen	12
Skriv för din släkt!	13
Nya register i Släktdatas databas	14

www.slaktdata.org

Hedersmedlemmar

Föreningen Släktdata har fem hedersmedlemmar, som på ett beundransvärt sätt bidraget till föreningens utveckling och tillväxt.

Allan Palmgren

Med enorm noggrannhet och skicklighet såg Allan till att alla inkommande register blev kontrollerade, formaterade och sökbara. Förutom registeransvarig var Allan även sekreterare under många år.

Martin Persson

Med en otrolig noggrannhet och glödande entusiasm har Martin under två decennier försett föreningen med renskrivna uppgifter från kyrkoböckerna födda, vigda och döda.

Elsa Sjö Dahl

Med sina djupa och breda kunskaper, sitt starka engagemang, sin envishet och sitt varma hjärta är Elsa Sjö Dahl en förebild för alla med intresse för släkt- och hembygdsforskning.

Per Liljeström

Per, en allt i allo, var med från början när föreningen startade. Varit både sekreterare och redaktör. Hanterar skickligt pennan och försett tidningen med många artiklar och bilder.

Gösta Dryselius

En sund ekonomi med god kassa-förvaltning var Göstas motto. Han var under åtskilliga år kassör och sedemera valberedare.

Björn Jönsson, ordf

Håkans notiser

Om drängen Carl Nilsson, född 4/5 1823 och bosatt på Rommele Olofsgård i Rommele socken står antecknat i husförhörslängden: ”Ägde 1845 så alldeles ingen christendoms kunskap att han på den grund torde vara utesluten från rättigheten att gå till den heliga nattvarden”

Rommele AI:3 s.50

”Drängen Andreas Andersson fanns död uti mjölkistan i kvarnen på Ingetorp, hvarom hölls laglig besiktning och enligt Herr Domhävandes resolution blev på warligt sätt ärligen begravnen.”

Anders Andersson avled 7 oktober 1829 i Solberga socken. Hans ålder var 28 år.

Solberga C:5 s.366

Om drängen Johannes Karlsson från Djurgården under Håberg i Flo socken står det antecknat när han avled 24/5 1875: ”Hufvudskålsbrott i följd av nedfallande i schaktet vid kanalsprängningen vid Wargö”

Flo F:5 s.41

Manne Adriel, son till arrendatorn Chr Magnusson i Kroken, avled 19/9 1863 av drunkning och det står antecknat:

”Attest från ordföranden i kommunalnämnden. Sam Andersson, att ingen anledning förefanns att barnet njutit döden genom någons förvållande”

Harestad F:1 (Sidnummer saknas)

Om Johanne Börjesson och hans hustru Agneta Jonsdotter (båda födda 1811 och bosatta i Mule no 5 i Rolfstorp socken) står antecknat i husförhörslängden:

”Johannes Börjesson undergick uppenbar kyrkoplikt i Okome kyrka den 15 april 1849 för tjuvnadsbrott enligt pastorsämbetets betyg den 17/4 1849.

Bägge häktade för stöld i Ulfsbo enligt länsman Falks brev i oktober 1848”

Rolfstorp AI:4 s.2

Innan Anna Stina Eriksdotter gifte sig med Nils Petter Ersson hade hon dottern Anna Kajsa, född 1/1 1836. Barnet var född utanför äktenskapet och därmed med dåtidens sätt att se oäkta.

Vem fadern till barnet är vet man för stunden inte. Om henne står antecknat i husförhörslängden: ”Unggått hemlig skrift för första resan löskaläge 28/4 1861”

Korpilombolo AI:2 s.99

Skepparen Olaus Svensson avled 16/11 1864 i en ålder av 38 år 1 mån 7 dgr. Han var bosatt på W Brattön i Solberga socken och i dödboken står antecknat: ”Död genon våderlig händelse vid försök att hoppa ur åkdonet när hästen skenade”

Solberga F:2 s.17

Om Gustaf Johanssons dotter Anna Sofia i Skålebol i Erikstad socken står följande antecknat: ”Fröjdbet ins till kronolänsman i Mellerud 21/81901. Dömd för barnamord till 2 års straffarbete, som började den 23/9 1901 och slutar den 23/3 1903 enl uppgift från cellfängelset i Vänersborg den 31/12 1901. Enskild skrift och begått H H nattvard enligt avis den 15/12 1901”

Erikstad AII:1 s.204

Om hustrun Charlotta Albertina Larsdotter på Lärje Västergård, född 23/1 1844 står det antecknat när hon avlider den 20/8 1908:

”Hon skulle hämta vatten ur brunnnen som är djup men hade föga vatten. Antagligen har hon tagit över balansen eller möjligen fått svindel. Hon hade även två sår i huvudet, vilka visade att hon slagit sig mot brunnens stensättning. Ovisst om slaget eller vattnet orsakat hennes död.

Endast ett litet barn hade åsett händelsen. Intyg från kronolänsmannen S Elfving. Kristerlig begravning.”

Backa F:2 s.29

Håkan Andersson

Varnade

Om Charles Robert Olsson f 1878 och hans hustru Alma Charlotta Jonsson f. Andersson står antecknat:

Varnade inför pastor för oenighet i äktenskapet d 7/11 1912.

Från Göteborgs Oscar Fredrik AIIa:33 (1908-1917) Bild III / sid 1307

Fotograf Emma Nilson

Emma Nilson var en våra okända kvinnliga pionjärfotografer. Hon fick en mycket gedigen utbildning och med den erfarenhet hon skaffade sig på en mängd arbetsplatser bör hon ha varit både duktig och framåt.

Emma Nilson arbetade som ateljéfotograf hos fotograf Svante Haeger, Strömstad från 1907 och från 1909 i Grebbestad. Många läsare kan förmodligen hitta fotografier av släktingar, tagna av henne.

Se bilden av en okänd Grebbestadam. Om någon läsare känner igen henne, hör gärna av er mig eller tidningen.

Emma föddes på Mjölnergården i Hovby församling Skaraborgs län, den 19/6 1867. Hon döps till "Emma Matilda", den 20/6 1867.

I kyrkböckerna står det Nilsson med två "s", medan hon själv skrev

Nilson med ett "s" och det står felaktigt att hon är född i Lidköping. Familjen flyttade dit först 1868.

I juli 1870 flyttar familjen tillbaka till Mjölnergården i Hovby församling. Föräldrarna var Johanna Broberg, (1823-1872) och Nils Johansson (1825-1875). Emma var alltså bara fem respektive åtta år när föräldrarna avlider.

Emma togs därefter om hand av Johan August Broberg och hans hustru Anna Stina Svendsdotter på Baggården i Hovby församling. Johan August Broberg var troligen en släkting till Emmas mamma.

Emma flyttar 22 år gammal i oktober 1889, från Mjölnergården i Hovby förs. till Skara. Enligt "Sveriges befolkning 1890" arbetar hon som sömmerska. Hon bor där som ogift på "Tomten 36 1/2". 1893 flyttar hon till "Tomten 25 3/4", och två år senare flyttar hon till "Tomten 54", i Skara.

December 1895 flyttar hon från Skara till Nyköping. Hon bor där på nr. 42-44, Sankt Nicolai förs. Hon har nu bytt yrke till fotografibiträde.

April 1897 flyttar hon från Nyköping till Karlsborgs garnisonsförsamling och finns återgiven under rubriken, Div. civila, fotografiateljén.

November 1899 flyttar hon från Karlsborg till Växjö. I Växjö bor hon på "Stormen 4b" och arbetar fortfarande som fotografibiträde.

November 1901, flyttar hon från

Växjö, till Storgatan i Norrköping, Hedvigs församling. Nästan ett år senare, oktober 1902, flyttar hon från Norrköping till Oskarshamn..

Maj 1903 flyttar hon från Oskarshamn till Sundbo i Ramsbergs förs. i Örebro län. I Sundbo bor hon på Sundbo bruksskola tillsammans med sin äldsta syster Anna Elisabet, som är skollärlarinna.

November 1907, flyttar Emma från Sundbo, till Strömstad för att arbeta som fotografibiträde hos fotograf Svante Haeger.

I juni 1909, flyttar hon från Strömstad, till Grebbestad nr. 108 3/4. På den tiden fanns det ett pensionat på platsen. I dag är adressen, Baggegatan 3. På denna adress fanns en fotoateljé, som även denna ägdes av Svante Haeger.

Emma övertog antagligen ateljen när Svante Haeger dog 1915. Emma står därefter angiven som fotograf och bor tillsammans med system, Anna Elisabet i Grebbestad på 108 1/2. Båda var ogifta.

Emma dog av astma den 6/10 1926 i Grebbestad.

Hon är begravd i Hovby förs. Skaraborgs län.

Källor: Huvudsakligen uppgifter från Grebbestad, Strömstad, Ramsberg, Oskarshamn, Norrköping, Växjö, Karlsborg, Nyköping, Skara, Hovby och Lidköpings församlingsböcker.

Av Gert Olausson

Att skiljas förr

Grunden för äktenskapet i bondesamhället var en ekonomisk överenskommelse mellan två släkter

Bröllopet var oftast en påkostad tillställning där parets släktingar kom samman och roade sig. Men om man ville skilja sig var det desto värre. Under 1800-talet var skilsmässor relativt sällsynta men de par som trots allt ville ta steget hade att vänta ett hårdnackat motstånd från såväl präster som världsliga makt-havare. Detta förändrades dock stegvis i början av 1900-talet för att under vår tid helt försvinna.

Så låt oss ta reda på hur det gick till under 1800-talet.

Eftersom skilsmässor hörde till ovanligheterna är dokumentationen i varje enskilt fall mycket omfattande. Den kan innefatta kyrkorådsprotokoll, domstolsprotokoll med privata brev som bilagor, brev från Kungl Maj:t och skiljobrevsansökningar till domkapitlet. Genom dessa akter kan vi i dag få en hel del upplysningar om människornas vardagsliv, förutom att de ger oss inblick i äktenskapslagstiftningens tillämpning i praktiken.

För att kunna skiljas måste man först gifta sig.

Äktenskapet

För att äktenskapet skulle vara giltigt skulle äktenskapet vara fullbordat med kyrklig vigsel.

Kyrkan och staten var de som bestämde. De utgjorde samhällets grund. Inom äktenskapet rymdes livets olika funktioner såsom barnafödandet, arbetet, ekonomin, uppfostran, utbildningen bland de breda folklagren, den sociala omvårdnaden och den personliga

tryggheten. I äktenskap och hushåll representerade familjefadern staten med en omfattande husbonderätt gentemot hustru, barn och tjänstefolk, men också med många skyldigheter. Fungerade familjen och hushållet var alla någorlunda försörjda och kontrollerade.

Lagen om lysning och vigsel blev obligatoriska för ett laga äktenskap så sent som år 1734

Detta skulle enligt lagtexten inledas med fästning eller trolovning. Vid fästningen skulle fyra vittnen närvara, två för mannen och två för kvinnan. Trolovade blev de båda genom lysningen i kyrkan, vilket skedde tre söndagar i rad före vigseln. Både fästning och trolovning var bindande. För att få ingå äktenskap måste mannen vara 21 år och kvinnan 15 år fyllda. Mannen var kvinnans målsman. År 1863 blev kvinnan myndig vid 25 års ålder, men blev genast omyndig igen när hon gifte sig.

Det var sällsynt att inte bilda par inom det egna sociala skiktet. Under 1800-talet tycks valet ha varit eget och inte fattat efter påtryckningar från föräldrarna, även om detta förekom. Att gifta sig mot sin faders vilja kunde bli ödesdigert, man kunde bli arvslös.

Makarna hade båda giftorätt i boet. Giftorätten gällde dock bara den lösa egendomen och fast egendom som de hade skaffat tillsammans. Detta betydde att jorden huvudsakligen ägdes av den manliga delen av befolkningen, eftersom kvinnorna först år 1845 fick lika arvsrätt.

Fram till år 1890 behöll sönerna sin rätt att lösa ut systrarnas lott. Om paret skildes kunde bristen på ekonomisk jämställdhet bli ödesdiger

för kvinnan. Detta måste ha utgjort en viktig spärr för kvinnornas möjligheter att skiljas.

Kyrkan och rättsväsendets makt

De kyrkliga myndigheterna var överens med de världsliga om att ju hårdare lagstiftningen och sedlighetskontrollen var och ju krångligare man gjorde det för folk att skiljas, desto färre skulle skilsmässorna bli. Ovanligt nog sa inte den lutherska kyrkan nej till skiljmassa. Äktenskapsbrott och egenvilligt övergivande gällde som skilsmässogrunder. Ett övergivande kunde vara att en av makarna lämnade den andra och for utomlands med avsikt att aldrig återvända.

Rätten att döma till äktenskaps-skillnad övergick faktiskt från kyrkan genom 1734 års kyrkolag till de världsliga domstolarna såsom häradsrätterna på landsbygden och rådhusrätterna i städerna. Att läsa protokollen ger oss en fantastisk inblick i dåtidens sätt att döma vilket inte alltid resulterade i vad vi idag skulle döma.

Den som inte varit otrogen låg närmast till att få vårdnaden om barnen, men lagen gav domaren möjlighet att avgöra efter vedebörandes 'fallenhet'. Vid lika fallenhet hade mannen förtur. Detta gällde ända tills i början av 1900-talet.

För äktenskapsbrott dömdes till böter eller fängelse. Dessutom fick den skyldige betala en straffavgift till sin sockenkyrka och i enskildhet underkasta sig ett förhör i kristendomskunskap.

Efter år 1810 blev det något lättare att skiljas om maken blivit dömd till livstids fängelse eller hotat en till livet. Däremot förlorade inte den

som blivit galen sin giftorätt då den andra skulle efter förmåga försörja den sjuka.

Om en av makarna begått ett grovt och vanärande brott kunde den andra maken vända sig till Kungl Maj:t för att få äktenskapsskillnad, likaså om maken slösade, drack eller visade ett våldsamt sinnelag.

Först efter 1860 räckte det med osämja mellan makarna för ett års boskillnad. Men för att komma så långt måste den ena maken först anmäla osämjan hos prästeskapet i församlingen. Makarna skulle sedan undervisas om äktenskapets vikt, uppmanas till sämja och slutligen varnas av kyrkoherden själv. Om detta inte hjälpte kallades de inför kyrkorådet för nya varningar. Hjälpte inte detta heller kunde domstolen döma till ett års boskillnad. Vilde makarna sedan ha definitivt skilsmässa måste de vända sig till Kungl Maj:t.

Då var det lättare om man bara var trolovad och inte hade 'liggat i samma säng'. Var de trolovade överens räckte det med att de tillsammans skrev till domkapitlet och meddelade sin önskan. För övrigt gällde liknande regler som för vigda.

Ett skiljebrev från domkapitlet utgjorde slutpunkten i den långa skilsmässoproceduren som intygade att innehavaren var berättigad att ingå nytt äktenskap.

Det var dyrt att skiljas

I och med att det var dyrt att skiljas var de flesta skilsmäsoärenden från välbesuttna medborgare. Men visst det fanns även enkla bönder och soldater. Risken var stor att man förlorade giftorätten. Även kostnaderna för rättegången uppgick ofta

till ansevärd summa. Man skulle nämligen betala vittnens resor till tinget, nämndemännens arvode och stämpelavgifter.

Enastående historier kunde spelas upp

Det kanske mest plågsamma tillvägagångssättet brukar uppdagas när äktenskapsbrott yrkades som skäl. Mannens och kvinnans privatliv blev då hela socknens angelägenhet. Under rättegångsförhandlingarna kunde otaliga vittnen uppträda och berätta de mest intima detaljer. När det gällde kvinnans otrohet var bevisföringen i regel enkel. Hon hade kanske fött ett barn när mannen var till sjöss. Mannens otrohet var svårare att bevisa. Rätten krävde ofta två ögonvittnen till samlaget. Följaktligen anklagades kvinnor oftare än män för otrohet.

Orsaker

De bakomliggande orsakerna var problem av olika slag, med ekonomin, med släkten. Det kunde också vara mannens alkoholmissbruk och ofta vad det våld. Våld var mycket vanligt förr och som faktiskt accepterades i högre grad än i våra dagar. Husagan ingick i husbondens rättigheter. Först när någons liv, ofta kvinnans, var i fara blandade sig grannarna i och så småningom myndigheterna. Privatlivet blev då i högsta grad offentligt. Paret fick genomgå de sedvanliga samtalen och varningarna innan ärendet tog upp i domstolen.

Varningar kunde makarna få även om de inte hade för avsikt att skiljas. Det var inte ovanligt att trötta par vid vite kallades till domkapitlet för att läxas upp. Det var även kostsamt att resa som tvingade många att tänka om.

Oftast var det kvinnan som initierade skilsmässan och i de flesta fall ansågs mannen vållande. Då det gällde bodelning och barnen följde man lagens föreskrifter. Den som förlorade i tinget förlorade barnen och giftorätten i boet. Däremot var situationen ofta oklar vad gällde underhåll till barnen. Försvann mannen fick kvinnan klara familjen bäst hon kunde.

Förändring sker

När samhället ändrades och näringslivet omvandlades i slutet av 1800-talet då allt fler medborgare fick lönearbete, blev det lättare att skiljas. Staten hade inte längre samma intresse av att tvinga människor att leva ihop om de inte ville. Jorden var inte heller den huvudsakliga källan för statens inkomster, utan man övergick vid sekelskiftet till att beskatta löner och vinster.

År 1915 kom en ny skilsmässolag som i korthet innebar att makar kunde skiljas på grund av djup och varaktig söndring. Obligatorisk medling och ett hemskillnadsår skulle dock föregå skillnaden. Trolovningarna togs bort. De som ville leva ihop utan vigsel fick göra detta utan lagens skydd. Utomäktenskapliga barn hade redan 1905 fått arvsrätt efter sin far. Efter den nya lagens tillkomst dubblerades skilsmässorna omedelbart, och de ökade snabbt ända tills i våra dagar.

Björn Jönsson

Varför ArkivDigital?

Genom nyfotografering blir allt lika läsbart som i originalboken!

ArkivDigital har lång erfarenhet av släktforskning och den teknik som krävs för att snabbt och lätt kunna navigera i materialet.

På deras webbsida <http://www.arkivdigital.se/> finns mer information.

ArkivDigital på iPad

Olika typer av surfplattor blir mer och mer populära och ArkivDigital kan nu presentera en första version av ArkivDigital till iPad. De kommer att utveckla nya funktioner till denna och även till andra plattformar såsom t.ex. Android. De har valt att göra ett enkelt gränssnitt till att börja med och kommer att bygga på med fler funktioner så som t.ex. flikar, AID i kommande versioner.

Installera appen ArkivDigital online på din iPad

För att kunna använda din iPad för att titta på de gamla handlingarna måste du först installera den.

Detta gör du enkelt via AppStore.

<http://www.arkivdigital.se/>

Who Do You Think You Are Live - London februari 2013

eller

Hur EU räddade oss från att behöva tillbringa en iskall natt under bar himmel i Hyde Park.

TV-programmet Vem tror du att du är känner väl alla till. Originalversion av den TV-serien är gjord av BBC och utställningen/konferensen/spektaklet på Olympia i London är delvis en kick-off inför nästa säsong. Bl.a så presenteras några av deltagarna. Föredrag och utställning är förstås också en del av tredagarstillställningen.

När jag såg detta annonseras förra året så började jag fundera i barnorna om det kunde vara nånting för Släktdata för att kanske vidga våra vyer. Det måste ju finnas mängder med engelsmän som har skandinaviska släktingar. Kanske man skulle kunna tänka sig ett samarbete med andra aktörer också.

Hur som helst så mailade jag och frågade om priser och blev glatt överaskad att ideella föreninga inte alls behövde betala särskilt mycket, i alla fall överkomligt för en förening som vår. Även för kommersiella aktörer så var priserna rimliga. Jag kastade ur mig frågan till styrelsen om detta kunde vara intressant för Släktdata och fick positiv återkoppling. Men i slutändan så bestämde vi att vi kanske inte var riktigt redo för internationell lansering ännu. Men jag var ändå intresserad av att åka privat. Frågade Björn Jönsson om han kunde tänka sig att följa med. Sagt och gjort vi beställde hotell och flygbiljetter. London kan ju aldrig vara fel.

Flyg från Säve till Stanstead och sedan buss med wifi(!) till London.

Väl framme vid Victoria station så bestämde vi oss för att äta middag innan vi åkte vidare till hotellet. Klassisk mash & bangers på en närliggande pub, eller "match ant bankers" som vår indiska(?) servitris kallade det. Naturligtvis blev det en pint of bitter till maten också. Mätta och belåtna så plockade vi fram bokningsbekräftelsen för hotellet för att kolla exakt adress. Och till vår fasa läser vi att receptionen stänger kl 18. Klockan har nu passerat 19 med god marginal. Och ja, vi hade ställt om klockorna.

Paniken infinner sig och det kändes inte alls lockande att sova på en parkbänk i Hyde Park i den iskalla natten. Ringa hotellet, inte ett spår av telefonnummer på pappren vi hade. Internet, hutlöst dyrt att köra med ordinarie svenskt abonnemang.

Men EU till räddningen, nya regler har faktiskt tvingat teleoperatörerna att erbjuda om inte billiga så i alla fall överkomliga priser för att surfa på Internet via mobiltelefon. Kollar SMS från Tele2 och se där! Surfa billigare när du är utomlands, 20 MB för 45 kr. Svara EU20 på detta SMS för att beställa. Sagt och gjort, några minuter senare har vi Internet-uppkoppling och kan leta på telefonnumret till hotellet. Ringer, någon svarar, yes! Det visar sig att vi kan checka in och få nyckel från grannhotellet.

Väl framme vid hotellet så visar det sig ha ganska bra standard. Till och med ett element som fungerar. Även fri wifi på hotellet så att vi inte behöver slösa bort våra inköpta 20 MB. Det visar sig att det är ganska mycket billigare att beställa biljetter på webben än att köpa dem på plats som vi egentligen hade tänkt. Ännu bättre visar det sig vara när vi på

morgonen anländer till utställningshallen på Olympia. Kön för att köpa biljetter går runt hela huset, säkert 300 meter! Vi går enligt instruktion och ställer oss i box office-kön vilken är ca 10 meter lång och efter fem minuter så har vi fått våra biljetter och kommit in.

Utställningen, en jättestor hall plus lite på övervåningen också. Alla de stora kommersiella aktörerna förstås och massor av lokala föreningar. En hel del mindre kommersiella företag också, allt från pärmar och arkivbeständiga plastfickor till scanners och dataprogram. Vi hann med att lyssna på ett föredrag som handlade om språket som markör för både klass och plats.

Till vissa dela så finns en del intrikata skillnader på ordval och eller uttal kvar även i det moderna språket. Skulle vi eller egentligen engelsmännen ha förstätt talspråket för ett par hundra år sedan? Sannolikt inte och även om man kan förstå en del ord så är det upplagt för missuppfattningar.

Hur var det med Skandinavisk släktforskning då? Inte så mycket, det närmaste vi kom var Europa-hörnan där det fanns lite om forskning i andra delar av Europa, mycket fokus på andra världskriget förstås. En svensk dam fanns faktiskt i den polska montern. Jag tror att Släktdata och kanske någon mer mycket väl skulle ha platsat i Europa-hörnan för att berätta om och hjälpa till med Skandinavisk forskning.

Vi går omkring större delen av dagen och pratar med olika föreningar, lyssnar på några halva föredrag. Köper en Flip-Pal scanner, släktforskarens bästa vän. Den kan scanna

allt, bla foton direkt ur album och till och med affischer. Ser en skymt av en kändis, Master Chef-programledaren Greg Wallace.

*SMS för beställning av data-
trafik. Skickat två timmar efter
receptionens stängningstid.*

Den korta kön för att hämta internet-beställda biljetter Foto Mats-Olof Sander

Den långa kön för att köpa biljetter. Foto: Mats-Olof Sander

Mats-Olof Sander

Mats-Olof Sander Foto Björn Jönsson

Länkar:

Huvudsajt, <http://www.whodoyouthinkyouarelive.com/>

Bilder, <http://www.whodoyouthinkyouarelive.com/photo-gallery>

Videor från ett antal föredrag, <http://www.whodoyouthinkyouarelive.com/video>

Den olyckliga familjen

På Västranmässen, som är beläget i Kristinehamns utkanter, i Varnum socken (Kristinehamns landsförsamling) finner man i husförhörslängden föräldrarna Nils Olsson, född 1714 och hans hustru Maria Johansdotter, född samma år, och till dem även några barn antecknade.

Vid mitten av 1770-talet inträffar en serie händelser i familjen. Nils avliden den 19 maj 1773 och Maria avliden den 24 maj 1773, dagen efter Nils begravning. Dödsorsaken angavs vara ”hastig sjukdom”

Äldsta dottern, Catharina Nilsdotter, flyttar hem igen till Västranmässen där hon kom att vara piga. Hon

kom att avlida den 24 augusti 1773 och i död- och begravningsboken för Varnum socken står antecknat: ”Pigan Catharina Nilsdotter förgifven med förgiftat av sin syster Stina uti en skål välling”

Hur nu prästen kunde veta detta redan då!

Den yngre system, Stina Nilsdotter, blir dock dömd året därpå. Hon avlider 20 augusti 1774.

I död- och begravningsboken står antecknat i samband med detta: ”Blev Jonas Anderssons hustru från Västanmässen, Stina Nilsdotter, halshuggen och på båle bränd för det hon med förgift afdagatagit sin

syster Catharina, 25 år”

Antecknat i husförhörslängden i samband med ovanstående: ”Detta olyckliga hushåll avsomnade 1773”

Ett fall som hände 20 år innan Ankarström blev halshuggen för mordet på kungen!

Varnum AI:3 s.175

Varnum FI:1 s.105

Varnum FI:1 s.113

Varnum FI:1 s.121

Ovanstående är ett bidrag av Lars Strandberg i Vendelsö

Håkan Andersson

Bilder från släktforskningsmässan i London

Skriv för din släkt!

Du släktforskar och samlar på dig mängder av uppgifter, kunskap och anteckningar. Du pratar om dina senaste upptäckter så fort du träffar dina barnbarn eller kusiner. Eller så säger du aldrig något till någon för du tror inte att de vill veta.

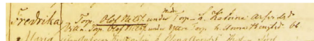
Vi som släktforskar blir kankse lätt lite nördiga och försvinner in i vår egen värld. Men helst vill vi nog dela med oss av allt vi får fram ur arkiven. Vad är det annars för mening med, egentligen? Att bara ha det i sitt eget huvud och sina egna pärmar? Och dela med andra släktforskare som förstår vad vi pratar om?

Då kan det vara dags att skriva din släktberättelse. Skriv för din släkt! Vi både skriver och läser så mycket nu för tiden. Tidningar och böcker, statusuppdateringar, blogginlägg och sms. Jag tror att vi läser mer nu än för ett par generationer sedan. Därför tror jag att du kan nå dina släktingar, och framför allt yngre generationer, om du skriver din släkts historia så att alla som berörs av den kan ta del av den. Berättelsen kan skickas digitalt, skrivas ut eller publiceras på en hemsida. Men framför allt bli läst.

2010 började jag släktforska. Jag läste en distanskurs på Mittuniversitetet, eftersom jag bor en bra bit ut på landet utanför Västervik. Mitt examensarbete på kursen blev en släktutredning om min mans fars släkt. Vi skulle redovisa det som en mindre uppsats. Den blev min julklapp till maken det året. Det som var svårt var att hålla igen och inte i förväg avslöja de spännande upptäckter jag gjorde om hans släkt. Jag ville så gärna berätta, men en julklapp ska ju vara en överraskning.

Frederika Olofsdotter

Frederika kommer från en stor torparfamilj i Ytre Torp i Hjältarnas församling, norr om Lilla Edö. Hennes far Olof Nilsson är arrendator där men har sögt sitt vuxna liv som fattig baksugsutstare.

Prästens notering i födelseboken i Hjältarnas församling 1845. Frederika Maria är dotter till torparen Olof Nilsson och hans hustru Katrina Arvidsdotter i Nordre Torp.

När Frederika är 17 år gammal flyttar hon hemifrån och blir pigga på Baggårds torp. Några år och en par andra pigglöster senare kommer hon 1870 till Baggården och blir jungfru hos friherrinnan von Otter, änka efter baronen Sebastian von Otter. Efter tre år flyttar hon med änkeförrinnan och hennes dotter till Jönköping och arbetar hos dem tills hon gifte sig 1877.

Fotografiet här visar Johan och Frederika, kanske taget vid förlovnings eller vid vigseln 1875.

Frederikas farfar är bismannen Nils Nilsson. Han dör under krigsåren 1809, troligen i Finska kriget som piggik 1808-09. Vi har bara hört hans dödsdatum, men inga omständigheter och vet inte om han stupade i tjänst eller dog av sjukdom. Han finns inte noterad i Hjältarnas församlingens begravningsbok vilket betyder att han inte har dött och begravits hemma, utan i ett krigsland. När han dör blir hans hustru Ingjerd Olofsdotter änka med två små pojkar, Olof och hans bror Anders.

Två syskon, en bror och en syster, är redan döda.

Frederikas morfar Arvid Roth är också soldat.

Han tjänstgör i armén 1798-1817, i Frälske kompani i Hebuslunds regemente och är med i kriget mot Pommern 1807. Först är han dragon, och blir sedan soldat när dringementet ombildas till vanligt regemente. Han överlever kriget, kommer hem och får pension och lever till 1835, då han dör 67 år gammal.

Arvid Roth är gift med Marethe Andersdotter och de får två barn, Anders och Katrina. Katrina är mor till Frederika.

Johan Olausson

Johan kommer från Grånäs församling, från torpet Tjippokalla under Baggården. Kanske är det när Frederika är pigga på den här gården som hon lär känna Johan.

Hans föräldrar är Olaus Larsson och Anna Katrina Petersdotter. Johan är deras äldsta barn och han har tio yngre syskon. Fyra av dem dör i späda ålder. Familjen har

Med bilder och mellanrubriker i din släktberättelse gör du den mer läsbar och intressant. Detta är en sida ur min släktberättelse om min fars släkt, som på farfars sida kommer från Vänersborgstrakten. Texten har jag skrivit i ett Worddokument som jag både skrivit ut och gjort pdf-filer av och skickat till släktingar.

Ge bort en släktberättelse i julklapp till dina nära och kära. Då finns den kvar även för kommande generationer.

Vill man kosta på kan man låta trycka böcker. I små upplagor blir de förstås ganska dyra. Men fint blir det.

För mig har det blivit naturligt att ta min släktforskning ett steg längre än att bara registrera uppgifterna och göra släktträd. En förklaring är att jag råkar vara en skrivande människa och arbetar som journalist. Men jag tror att de allra flesta kan skriva sin släktberättelse, man måste inte vara proffs.

För att få en icke släktforskande person att bli intresserad duger det

inte att bara rada upp alla namn, årtal och platser i släktträdet, utan du lyfter fram guldkornen. Utgå i ditt skrivande från hur du berättar muntligt. Vad fokuserar du på? Vilka personer lyfter du fram när du berättar för dina släktingar?

Att skriva en släktberättelse handlar ju inte om att skriva en roman. Men med ett läsvänligt språk, en intressant dramaturgi och en disposition som ger stöd till din berättelse blir den läst och ger dina släktingar möjlighet att få mer kunskap om de anor ni har gemensamma. Det är du som sitter inne med alla fakta och det är din uppgift att förmedla dem så att inte ditt släktforskningsresultat bara stannar hos dig.

Några tips för dig som vill skriva din släkthistoria:

- Börja skriva om det du tycker är mest intressant. Inledningen på din berättelse kan du skriva sedan.
- Varva det spännande med det redovisande, intressanta detaljer med faktabakgrunder. Variation förhöjer läsvärdet.
- Skriv för läsarna, inte för dig själv. Förklara begrepp som bara vi släktforskare förstår. Rada inte upp alla namn och årtal i en familj utan sammanfatta i stället. Var sparsam med svårlästa citat från historiska texter, berätta om innehållet i stället.
- Sätt in din berättelse i sitt historiska sammanhang. Har du en familj som förlorade flera barn under nödåren på 1860-talet så förklara bakgrunden till detta. Har du en hantverkare i din släkt så berätta om olika hantverkarskrån. Har du frireligiösa bland dina anor på 1800-talet så berätta om väckelserörelsen.

• Reflektera över och analysera ditt forskningsresultat. Varför blev det så här? Vad innebär detta?

Det är inte farligt att försöka skriva din släkthistoria. Var inte rädd för det! Nu är det ingen sträng lärare i folkskolan som ska rätta din text, ingen jury som ska bedöma den. Det är din egen berättelse, det är du som äger den och som skriver den som du själv vill.

Våga göra ett försök! Börja gärna med att fundera över en disposition. Skriv en lista på vad du vill ha med. Till exempel farmors barndom, den stora olyckan i farmors mors familj, alla farfars syskon som emigrerade, morfars mormors systers adliga giftermål, de tre syskonen som dog i koleraepidemin 1863, när släktgården byggdes 1756, etcetera.

Nu är det inte längre så tomt på papperet eller i din textfil i datorn. Genast blir det lättare att komma igång.

Eva Johansson

Helgerum Berggård, Gunnebo

hemsida: www.slaktforskaren.se,

info@slaktforskaren.se

Från Kuramåla till Hallsberg

Berättelsen om släkten Kronström

Forskat och skrivet av Eva Johansson, Västervik

Med bilder och mellanrubriker i din släktberättelse gör du den mer läsvänlig och intressant. Detta är en sida ur min släktberättelse om min fars släkt, som på farfars sida kommer från Vänersborgstrakten. Texten har jag skrivit i ett Word-dokument som jag både skrivit ut och gjort pdf-filer av och skickat till släktingar.

Nya register i Släktdatas databas

Dokument	Län	Period	Registrerare	Poster
Angered H3	(O)	1830-1835	Rolf Eknepfelt	2 253
Asker F12	(T)	1727-1782	Bernt Gunnarsson, Mölnbo	3 617
Backa V1	(O)	1929-1942	Håkan Andersson	665
Backa D1	(O)	1863-1920	Håkan Andersson	974
Bro I4	(O)	1895-1928	Solveig Blomstrand	2 350
Forshälla V1	(O)	1688-1747	Håkan Andersson	563
Funbo F4	(C)	1781-1861	Lisbeth Wahlström	3 044

Hogdal D4	(O)	1921-1946	Allan Hansson i Stockholm	485
Hällaryd F11	(K)	1895-1899	Carin Gustavsdotter	542
Karl Johan F13	(O)	1916-1921	Irène Ojala	3 331
Krokstrand D5	(O)	1922-1938	Allan Hansson i Stockholm	262
Kroppa V2	(S)	1722-1759	Anna-Karin Dorph	279
Kroppa D2	(S)	1722-1759	Anna-Karin Dorph	938
Kville H25	(O)	1900-1900	Släktdata	4 743
Ljung V1	(O)	1688-1709	Håkan Andersson	49
Ljung D1	(O)	1688-1708	Håkan Andersson	98
Lommeland D12	(O)	1921-1946	Allan Hansson i Stockholm	292
Lärbro Hellvi F5	(I)	1885-1894	Boris Wall	313
Lärbro Hellvi F6	(I)	1895-1899	Boris Wall	157
Masthugget V2	(O)	1917-1929	Gerd Rölander	1 525
Näshulta H3	(D)	1906-1910	Lena Johnsson	3 214
Nälinge D4	(O)	1921-1936	Allan Hansson i Stockholm	251
Resteröd V1	(O)	1688-1746	Håkan Andersson	119
Rönnäng H3	(O)	1817-1821	Kenneth Bengtsson	826
Skee D3	(O)	1921-1935	Allan Hansson i Stockholm	932
Stenkyrka H2	(O)	1808-1809	Kenneth Bengtsson	2 496
Stenkyrka D5	(O)	1921-1941	Dennis Karlsson	1 085
Säve V1	(O)	1826-1920	Håkan Andersson	1 197
Tanums häradsrätt B1	(O)	1860-1862	Håkan Andersson	187
Tanums häradsrätt B2	(O)	1863-1865	Håkan Andersson	223
Tanums häradsrätt B3	(O)	1866-1868	Håkan Andersson	225
Tanums häradsrätt B4	(O)	1868-1871	Håkan Andersson	239
Tanums häradsrätt B5	(O)	1872-1874	Håkan Andersson	164
Tanums häradsrätt B6	(O)	1874-1876	Håkan Andersson	202
Tanums häradsrätt B7	(O)	1877-1879	Håkan Andersson	205
Tanums häradsrätt B8	(O)	1880-1881	Håkan Andersson	156
Tanums häradsrätt B9	(O)	1882-1884	Håkan Andersson	280
Tanums häradsrätt B10	(O)	1885-1888	Håkan Andersson	372
Tanums häradsrätt B11	(O)	1889-1891	Håkan Andersson	342
Tanums häradsrätt B12	(O)	1892-1894	Håkan Andersson	367
Tanums häradsrätt B13	(O)	1895-1898	Håkan Andersson	422
Tanums häradsrätt B14	(O)	1899-1901	Håkan Andersson	334
Tanums häradsrätt B15	(O)	1902-1903	Håkan Andersson	213
Ucklum F3	(O)	1847-1880	Rune Eyram	1 561
Ucklum V11	(O)	1861-1894	Rune Eyram	285
Ucklum V3	(O)	1847-1860	Rune Eyram	119
Ucklum D3	(O)	1847-1880	Rune Eyram	950
Ucklum D11	(O)	1881-1894	Rune Eyram	342
			Antal poster	43 788

GöteborgsRegionens Släktforskare

Forska med GRS datorer - på Erik Dahlbergsgatan 1 i Göteborg

På hårddiskarna:

Sveriges Befolkning 1880, 1890, 1900, 1980, 1990
 Sveriges dödbok nr 5 1901-2009 EMIBAS 2005
 Emigranten Populär 2006
 Begravda i Sverige 2

Detta och mycket mera kan du forska i hos GRS

DIS - VÄST datorhjälp i släktforskningen

Dis-Väst planerar inför kommande höst och tar tacksamt emot förslag på lämpliga utflyktsmål för våra möten och önskemål om vilka kurser ni vill att vi anordnar. Under våren har vi haft två välbesökta möten, dels vårt årsmöte och dels ett möte ute på Vikarvets museum.

Föreningen håller också på att starta up en ny hemsida: <http://www.dis-vast.o.se> där det kommer att finnas mer information om våra kurser, kommande sktiviteter och lite annat intressant.

Släktforskardagarna 2013

Köping 23-25 augusti

Mer information finns på länken: <http://sfd2013.se/>

Se föreläsning om DNA och släktforskning på webben

Nu kan du ta del av en spännande föreläsning om släktforskning och DNA-teknik hemma framför datorn. På Uppsala Universitets webbkanal finns de tre delarna av föreläsningen "Är DNA-prov en genväg till släktforskningen?" tillgängliga att se online.

<http://media.medfarm.uu.se/play/kanal/45/video/3039>

www.slaktdata.org

Trycksaker? Ring oss på telefon 031 - 690 555

Proline
Offset
 tryckeri AB

www.prolinetryckeri.se

Brevpapper - Visitkort - Kuvert - Folders - Broschyrer - Blanketter - Etiketter - Nyhetsbrev.....

Fiskhamnsgatan 2 • SE-414 58 Göteborg